

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ
ZA LATA 2015-2016**

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

**ul. Niemodlińska 79 pok. 22-23
45-864 Opole
tel./fax: 77 454-07-10, 077 474-24-57
kom. 605-26-24-27
mail: albeko@poczta.fm**

Wykonawcą
Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz
za lata 2015-2016 był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY BAZOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE KIETRZ ZA LATA 2015-2016.....	4
3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2015-2016 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW	5
3.1 KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH.....	5
3.2 OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH	8
3.3 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA	10
4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI.....	18
5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.....	20
6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA..	20
7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	21
8. LITERATURA	23

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. 2017 poz. 519 ze zm.) Burmistrz co 2 lata powinien przedstawić Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. W dniu 30 stycznia 2014 r., Rada Miejska w Kietrze przyjęła Uchwałę nr XL/312/2014 - „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021”, który obejmował cele z „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji gminnego Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska założono, że system monitoringu dla gminy powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyłeń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY BAZOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE KIETRZ ZA LATA 2015-2016

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz za lata 2015-2016 stanowią głównie:

- sprawozdania z realizacji zadań Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Melioracji za lata 2015-2016,
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu Gminy Kietrz za lata 2015-2016,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje pozyskane z Urzędu Miejskiego w Kietrze,
- raporty o stanie środowiska w województwie opolskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
- informacje z innych źródeł oraz opracowania własne.

3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2015-2016 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW

Poniżej przedstawiono realizację zadań związanych z ochroną środowiska jakie zostały wykonane na terenie Gminy Kietrz w latach 2015-2016. W sprawozdaniu opierano się na wykazie głównych działań zaplanowanych dla każdego komponentu środowiska, określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021”.

Ze względu na liczne zmiany w prawodawstwie krajowym oraz w strategiach i źródłach finansowania zadań inwestycyjnych (wydatków majątkowych), odniesiono się do konkretnych zadań wyszczególnionych w Programie Ochrony Środowiska, lecz również wzięto pod uwagę przedsięwzięcia, które nie były zawarte w Programie, ale mieściły się w ramach polityki ekologicznej Gminy i zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym. Gmina Kietrz realizowała nie tylko wydatki majątkowe, ale przede wszystkim - cele strategiczne, cele średniookresowe i działania w ramach priorytetów obowiązującej polityki ekologicznej.

Część sprawozdawczą niniejszego opracowania podzielono na rozdziały tematyczne wzorem Programu. W poszczególnych rozdziałach przedstawiono zadania realizowane w ramach kierunków działań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz.

3.1 Działania systemowe

3.1.1 Upowszechnianie i wdrażanie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie Gminy Kietrz

- Rozpowszechnianie wiedzy wśród przedsiębiorców o systemie zarządzania środowiskowego EMAS lub ISO 14001,
- Wprowadzenie systemu zarządzania środowiskowego EMAS lub ISO 14001 w Gminie Kietrz

Realizacja zadania:

Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszanie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska.

Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) (ang. *Eco-Management and Audit Scheme*) to system zarządzania środowiskowego, w którym dobrowolnie mogą uczestniczyć organizacje (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, urzędy). Głównym założeniem systemu jest wyróżnienie tych organizacji, które wychodzą poza zakres minimalnej zgodności z przepisami i ciągle doskonalą efekty swojej działalności środowiskowej.

W latach 2015-2016 zadania nie były realizowane.

- Wypełnianie obowiązków w zakresie planowania działań dotyczących środowiska oraz respektowanie wymagań ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Realizacja zadania:

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego pozwalającym gminom na racjonalną gospodarkę terenami.

Gmina Kietrz posiada aktualny Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kietrz (przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/330/2017 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 22 czerwca 2017 r.) oraz uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kietrz (Uchwała Nr XLI/271/2002 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 30 sierpnia 2002 r., zmieniona Uchwałą Nr III/6/2014 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 18 grudnia 2014 r.).

Zadanie realizowane jest na bieżąco - w obowiązujących dokumentach oraz prowadzonych na bieżąco zmianach, przestrzegane są obecnie obowiązujące w tym zakresie uwarunkowania prawne.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Opracowanie planu przestrzennego oraz projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	26.825,26

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

2.	2016	Opracowanie planu przestrzennego oraz projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	66.443,51
<ul style="list-style-type: none"> Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W 2015 r. sporządzony został „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz za lata 2013-2014”. Niniejszy dokument również stanowi realizację tego zadania i obejmuje okres lat 2015-2016.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Opracowanie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kietrz za lata 2013-2014	2.952,00
<ul style="list-style-type: none"> Nadzór Burmistrza nad realizacją zleczanych prac i wydanych zezwoleń oraz rady miejskiej nad działaniami organu wykonawczego i stanem środowiska 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco - podczas wykonywania codziennych zadań gminy określonych przepisami prawa, np. przygotowywanie projektów uchwał przez organ wykonawczy gminy i podejmowanie tych uchwał przez radę miejską.			
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie kontroli stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym swoją właściwością 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco - podczas interwencji w związku z np.: powstawaniem „dzikich” wysypisk, nieszczelnością zbiorników bezodpływowych, spalaniem śmieci w gospodarstwach domowych.			
<ul style="list-style-type: none"> Stałe monitorowanie podejmowanych działań i osiągniętych efektów 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane jest na bieżąco podczas opracowywania wszelkiego rodzaju sprawozdań, raportów i analiz wymaganych ustawowo, np.:			
<ul style="list-style-type: none"> - raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska - sporządzany co 2 lata, - sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi - sporządzane corocznie, - analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi - sporządzana corocznie. 			
3.1.2 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Kietrz			
<ul style="list-style-type: none"> Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej, Wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej o zasięgu ponadgminnym, Kampanie edukacyjno-informacyjne oraz nagrody dla uczestników konkursów organizowanych przez Gminę 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadania z zakresu edukacji ekologicznej realizowane były przez Gminę poprzez m.in.:			
<ul style="list-style-type: none"> - współorganizację i wspieranie akcji proekologicznych, w tym zapewnienie materiałów do sprawnego przeprowadzenia akcji (m.in. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”), - prowadzenie nauczania racjonalnej gospodarki odpadami począwszy od pierwszych etapów edukacyjnych, poprzez współpracę ze szkołami w organizacji cyklicznych imprez ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym i organizację imprez proekologicznych, - propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju. 			
<p>Ponadto Gmina Kietrz w 2015 r. w ramach projektu „Rekultywacja i zagospodarowanie składowisk odpadów w Branicach i Kietrze” zorganizowała społeczną kampanię edukacyjną - wykonano ulotki oraz plakaty, które rozdyskrebowano na terenie gminy. Zorganizowano także szkolne wycieczki na zrehabilitowane składowisko w celu zapoznania się uczestników z korzyściami płynącymi z gospodarowania odpadami oraz odwiedzenia ścieżki edukacyjnej utworzonej w obrębie zrehabilitowanego składowiska - ścieżka edukacyjna składa się z 5 tablic edukacyjnych zamontowanych na 4 stelażach oraz stelaża w formie bramy wejściowej, tematyka tablic przedstawia treści dotyczące racjonalnej gospodarki odpadami.</p>			
Bardziej szczegółowe informacje o prowadzonych działaniach edukacyjno-informacyjnych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi przedstawiono w podrozdziale 3.3.5.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Zakup publikacji i informatorów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	483,84
2.	2015	Wyjazd na spotkanie edukacyjno-szkoleniowe pt. „Eko-logika” do Opola	1.870,46

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

3.	2016	Zakup publikacji i informatorów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	322,56
4.	2016	Wyjazd na spotkanie edukacyjno-szkoleniowe pt. „Eko-logika” do Opola	2.046,48

Działania z zakresu edukacji ekologicznej realizowane były również przez placówki oświatowe z terenu gminy: Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym Stowarzyszenia Aktywna Społeczność Dzierżysławia

Uczniowie szkoły brali udział w następujących akcjach:

- „Sprzątanie Świata”,
- „Dzień Ziemi”,
- Gminny Konkurs Ekologiczny pn. "Gdy małe nasionko pięknie wschodzi, z niego pszczoła zrobi miódzik" - konkurs organizowany przez wspomnianą szkołę skierowany do wszystkich szkół i przedszkoli na terenie naszej gminy.

Szkoła w Ściborzycach Wielkich:

Uczniowie szkoły brali udział w cyklicznie organizowanych akcjach:

- „Dzień Ziemi”,
- „Sprzątanie Świata”,
- zbiórka baterii,
- zbiórka nakrętek,
- zbiórka zużytego sprzętu elektronicznego.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kietrze

Uczniowie brali udział w następujących akcjach i projektach edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska:

- "Sprzątanie Świata",
- „Dzień Ziemi”,
- "Wyprawa-poprawa" - wycieczka zwiadowcza,
- "Podaj dalej... drugie życie odpadów" - zorganizowanie wystawki rzeczy używanych w celu przedłużenia "życia" przedmiotom,
- "Nie pal śmieci-trujesz dzieci" - ogólnopolska akcja,
- "Śmieci to nie opał - to trucizna" - ogólnopolska akcja,
- "Zachowaj trzeźwy umysł" - program w ramach którego organizowano wycieczki rowerowe, piesze wycieczki do Rezerwatu Przyrody,
- "Czysta woda to skarb" - wystawa, prelekcje, wycieczka do oczyszczalni ścieków,
- "Co kryje las?" - zorganizowanie apelu - redagowanie ulotek informacyjnych, wykonanie wystawki tematycznej.
- "Nie ma śmieci są surowce wtórne" - przygotowanie montażu słowno-muzycznego,
- zbiórka karmy dla zwierząt na okres zimowy,
- "Trzymaj formę" - promocja zmiany zachowań i stylu życia,
- walka z hałasem - realizacja programu - hałas jako źródło zanieczyszczeń,
- "Nie pal przy mnie proszę. Znajdź właściwe rozwiązanie" - program edukacji antytytoniowej.

- Udział przedstawicieli Gminy Kietrz w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku

Realizacja zadania:

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Kietrze uczestniczą na bieżąco w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku, w tym organizowanych nieodpłatnie przez administrację szczebla powiatowego i wojewódzkiego, przy wykorzystaniu funduszy unijnych.

- Doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie przez wszystkie instytucje publiczne

Realizacja zadania:

Bieżące informacje o środowisku i jego ochronie, zagrożeniach ekologicznych czy udostępnianiu projektów dokumentów istotnych dla ochrony środowiska - umieszczane są na stronie internetowej Gminy Kietrz oraz na stronie internetowej biuletynu informacji publicznej (BIP) Urzędu:

- <http://www.kietrz.pl/>,
- <http://bip.kietrz.pl/>.

Na wspomnianych stronach internetowych umieszczane są dokumenty strategiczne Gminy oraz projekty dokumentów poddawane konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 poz. 1405 ze zm.).

3.2 Ochrona zasobów naturalnych

3.2.1 Zachowanie różnorodności biologicznej na terenie Gminy Kietrz

- Ochrona terenów przyrodniczo cennych,
- Ochrona pomników przyrodniczych

Realizacja zadania:

Zadania te realizowane są na bieżąco w ramach zadań własnych Gminy, m. in. podczas bieżącego utrzymywania czystości i porządku na swoim terenie oraz w ramach prowadzonej edukacji ekologicznej.

Ponadto zadania związane z ochroną przyrody, krajobrazu i ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, w tym nadzór i koordynowanie funkcjonowania obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania - realizowane są na bieżąco przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu.

RDOŚ współpracuje w przedmiotowym zakresie z właściwymi terytorialnie jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych (w odniesieniu do Gminy Kietrz - z Nadleśnictwem Rudy Raciborskie), administracją samorządową, ośrodkami naukowymi, parkami krajobrazowymi i innymi jednostkami organizacyjnymi.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Pielęgnacja i ochrona wartości biologicznych Rezerwatu „Góra Gipsowa” (usuwanie barszczu Sosnowskiego, koszenie drogi dojazdowej, koszenie roślinności muraw kserotermicznych)	5.428,00
2.	2016		4.996,00

- Ochrona zasobów przyrodniczych w kompleksach leśnych

Realizacja zadania:

Działania prowadzone są głównie przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie m.in. w następujących tematach:

- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych, łąk oraz innych cennych biotopów,
- zakładanie, konserwacja i naprawa budek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy, wykładanie karmy,
- grodzenie mrowisk,
- wzbogacanie bazy żerowej dla zwierzyny płowej powodującej szkody w roślinności drzewiastej,
- ciągła aktualizacja w opracowanych „Programach ochrony przyrody” dla nadleśnictw występowania gatunków rzadkich i zagrożonych, identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminacja źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- kontrola normowanego zbioru i skupu płodów runa leśnego na cele przemysłowe w postaci owoców i ziół, a zwłaszcza grzybów jadalnych, w tym owocnikujących grzybów mikoryzowych.

- Rozwój szlaków turystycznych

Realizacja zadania:

W latach 2015-2016 zadanie nie było realizowane.

- Urządzenie i utrzymanie terenów zielonych na terenie Gminy

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni wiejskich w tym m. in.: <ul style="list-style-type: none"> - zakup kwiatów i torfu, - zakup środków ochrony roślin i nasion traw na zakładanie i pielęgnację terenów zielonych, - koszenie gminnych terenów zieleni i skwerów, - wycinka suchych i chorych drzew z terenów gminnych oraz wykonanie prac sanitarnych i korekcyjnych drzew, - wiosenne i jesienne koszenie porostu miękkiego i twardego w parku za cmentarzem w Kietrze 	60.077,04

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

2.	2015	Utrzymanie zieleni na terenie gminy	31.597,36
3.	2015	Realizacja zadań z Programu Odnowy Wsi (w tym m. in. utrzymanie terenów zielonych)	41.828,30
4.	2015	Korekta drzew na drodze transportu rolnego w kierunku Kozłówek - sołectwo Lubotyń	2.000,00 (fundusz sołecki)
5.	2015	Utrzymanie gminnych terenów zielonych - sołectwo Lubotyń	1.149,99 (fundusz sołecki)
6.	2015	Koszenie traw terenów gminnych - sołectwo Rozumice	600,00 (fundusz sołecki)
7.	2015	Utrzymanie terenów zieleni w tym placu zabaw - sołectwo Ludmierzyce	6.300,00 (fundusz sołecki)
8.	2015	Utrzymanie terenów zielonych - sołectwo Ściborzyce Wielkie	2.670,99 (fundusz sołecki)
9.	2015	Zagospodarowanie i utrzymanie terenów zielonych - sołectwo Wojnowice	239,00 (fundusz sołecki)
10.	2015	Wydatki związane z utrzymaniem czystości i estetyki wsi (koszenie, nawożenie) – sołectwo Dzierżysław	999,98 (fundusz sołecki)
11.	2016	Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni wiejskich, w tym m. in.: - zakup kwiatów, - zakup środków ochrony roślin, - zakup sadzonek drzew, - urządzenie terenów zieleni w miejscowości Pilszcz, - urządzenie terenów zieleni w miejscowości Lubotyń, - zakup tablic zakazujących wysypywania śmieci oraz „punktu zbiórki odpadów zielonych”, - koszenie gminnych terenów zieleni i skwerów, - wycinka suchych i chorych drzew z terenów gminnych oraz wykonanie prac sanitarnych i korekcyjnych drzew, - koszenie drogi dojazdowej do Rezerwatu Góra Gipsowa	45.095,26
12.	2016	Utrzymanie zieleni na terenie gminy	44.883,82
13.	2016	Realizacja zadań z Programu Odnowy Wsi (w tym m. in. utrzymanie terenów zielonych)	41.950,85 (fundusz sołecki)
14.	2016	Utrzymanie terenów zielonych - sołectwo Pilszcz	3.997,66 (fundusz sołecki)
15.	2016	Utrzymanie gminnych terenów zielonych, bieżące remonty i zakup wyposażenia na plac zabaw - sołectwo Lubotyń	2.999,91 (fundusz sołecki)
16.	2016	Zagospodarowanie i utrzymanie terenów zielonych oraz na bieżące potrzeby sołectwa - sołectwo Wojnowice	489,00 (fundusz sołecki)
17.	2016	Utrzymanie gminnych terenów zielonych - sołectwo Rozumice	699,98 (fundusz sołecki)
18.	2016	Utrzymanie terenów zieleni - sołectwo Ludmierzyce	5.800,00 (fundusz sołecki)
19.	2016	Utrzymanie i urządzenie terenów zielonych - sołectwo Ściborzyce Wielkie	1.944,54 (fundusz sołecki)
20.	2016	Porządkowanie terenów zielonych, klombów, kwietników - sołectwo Dzierżysław	1.572,43 (fundusz sołecki)

3.2.2 Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych na terenie Gminy Kietrz

- Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Kietrze.

3.2.3 Rekultywacja gleb zdegradowanych oraz przywracanie ich funkcji użytkowej

- Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjno-wypoczynkowym

Realizacja zadania:

W latach 2015-2016 nie było konieczności realizacji takiego zadania - brak gleb zdegradowanych, wymagających rekultywacji.

- Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie właściwych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

Realizacja zadania:

W odniesieniu do właściwych praktyk rolnych, zadanie realizowane na bieżąco przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiosie, Izbę Rolniczą w Opolu oraz ARiMR. Ośrodek doradztwa rolniczego prowadzi na bieżąco informowanie i doradztwo wśród rolników polegające na zalecaniu stosowania następujących zabiegów:

- zakładanie pasów śródpolnych,
- dostosowanie biologicznego potencjału gleby pod uprawę odpowiednich gatunków roślin, w zależności od wymagań, wpływu na środowisko i strukturę gleby,
- określanie wpływu nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby,
- prawidłowe składowanie nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin.

Z kolei w odniesieniu do właściwych praktyk leśnych - zadanie realizowane jest na bieżąco przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, przy wsparciu Urzędu Miejskiego. W Nadleśnictwach funkcjonuje System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) służący do gromadzenia, przetwarzania i obiegu informacji. Zasady funkcjonowania SILP określa Zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego Lasów państwowych z dnia 10 marca 1997 roku, wraz z późniejszymi zmianami. System zawiera i porządkuje zbieranie informacji o substancji leśnej na terenie wszystkich nadleśnictw w kraju.

3.2.4 Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz minimalizacja skutków ich eksploatacji

- Ograniczenie możliwości wykorzystania kopaliny uzyskanej w innych niż koncesjonowane procesach inwestycyjnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe Głubczycach.

3.3 Poprawa jakości środowiska

3.3.1 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód

- Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wojnowice	138.276,00
2.	2015	Projekt kanalizacji sanitarnej Kietrz - Krotoszyn	33.000,00

- Budowa kanalizacji deszczowej w Kietrz

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2016	Budowa kolektora kanalizacji deszczowej dla terenów inwestycyjnych Kietrz ul. Kościuszki	68.880,00
2.	2016	Wykonanie projektu i budowa kanalizacji deszczowej ul. Reja w Kietrz	200.000,00

- Prowadzenie monitoringu stanu technicznego bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe w gospodarstwach domowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane jest głównie w ramach interwencji na zgłoszenia mieszkańców.

- Redukcja całkowitego ładunku fosforu w ściekach komunalnych do poziomu 75% - modernizacja oczyszczalni

Realizacja zadania:

W latach 2015-2016 zadanie nie było realizowane.

- Konserwacja rowów melioracyjnych

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Melioracje wodne - wykonanie prac na terenie gminy, w tym. m. in.: - wykonanie rowów melioracyjnych oraz drenażu,	59.458,18

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

		<ul style="list-style-type: none"> - konserwacja rowów melioracyjnych - koszenie porostów, odkrzaczanie, usuwanie namułu, - remonty przepustów na rowach melioracyjnych, - wykonanie kolektora, - umocnienie wyrwy w brzegu rowu melioracyjnego 	54.742,33 (budżet Miejsko-Gminnej Spółki Wodnej)
2.	2015	Remonty przepustów i kanałów w drogach	10.432,27
3.	2015	Konserwacja rowu przy drodze gminnej w Chróscielowie	15.280,17
4.	2015	Naprawa przepustu, studzienki i oczyszczanie rowu wzdłuż działki gminnej - sołectwo Kozłówki	8401,24 (fundusz sołectki)
5.	2016	Melioracje wodne - wykonanie prac na terenie gminy, w tym. m. in.:	42.463,51
		<ul style="list-style-type: none"> - odbudowa cieków melioracyjnych, umocnienie płytami, - konserwacja rowów melioracyjnych - koszenie porostów, usuwanie namułu, - remonty przepustów na rowach melioracyjnych, - wykonanie kolektora, - remonty przepustów, - wykonanie drenażu pól 	116.512,62 (budżet Miejsko-Gminnej Spółki Wodnej)
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków 			
Realizacja zadania:			
<p>Zasady finansowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków zostały określone w Uchwale Nr VI/43/2011 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na cele związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych oraz jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi osobami prawnymi ze środków budżetu gminy pochodzących z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenia lub naruszenia wymogów korzystania ze środowiska.</p> <p>Integralną część wspomnianej uchwały stanowi Załącznik Nr 1 „Regulamin określający zasady udzielania dotacji na cele związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych oraz jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi osobami prawnymi ze środków budżetu gminy”.</p>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Dofinansowanie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków - 5 wniosków rozpatrzonych pozytywnie	6.197,60
2.	2016	Dofinansowanie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków - 3 wnioski rozpatrzone pozytywnie	4.424,40
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami 			
Realizacja zadania:			
<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiu, który prowadzi na bieżąco informowanie i doradztwo wśród rolników m. in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określania wpływu nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby, - prawidłowego składowania nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin. 			
Zadania inne z zakresu gospodarki wodno-ściekowej:			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	<p>Wykonanie prac na ciekach podstawowych - prace utrzymaniowe polegające na koszeniu porostu traw, usunięcia nadmiaru krzewów, odmuleniu cieków oraz naprawie ubezpieczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace konserwacyjne na rzece Potok Rozumicki od Granicy państwa w stronę Rozumic, - prace konserwacyjne na rzece Troja w miejscowości Kietrz, Kozłówki, Nowa Cerekwia, Wojnowice, - prace konserwacyjne na rzece Ostra III w miejscowości Pilszcz, - prace konserwacyjne na rzece Ostra I w miejscowości 	290.894,68

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

		<ul style="list-style-type: none"> - Nasiedle, - prace konserwacyjne na rzece Morawa w miejscowości Kietrz do Dzierżysławia, - prace konserwacyjne na rzece Potok Rozumicki w miejscowości Rozumice, - prace konserwacyjne na rzece Ostra w miejscowości Nasiedle, Ludmierzyce, Pilszcz, - prace konserwacyjne na rzece Morawa w miejscowości Dzierżysław, Lubotyń, Gniewkowice, Chróścielów. 	
2.	2015	Projekt odwodnienia drogi transportu rolnego w Nowej Cerekwii	57.600,00
3.	2015	Wykonanie odpływu wód opadowych z ul. Historycznej w Dzierżysławiu	8.694,86
4.	2016	Konserwacja odcinków rzek: Troja, Morawa, Ostra, Potok Rozumicki, Krzanówka - usuwanie zatorów, koszenie skarp koryta, odmulenie dna, naprawa ubezpieczeń, zabezpieczenie wyrw	116.584,57
3.3.2 Utrzymanie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Kietrz			
<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa i modernizacje dróg gminnych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Bieżące remonty dróg, rowów i mostów	122.430,23
2.	2015	Projekt modernizacji ul. Zatorze w Kietrze	11.992,50
3.	2015	Remont drogi wewnętrznej w Lubotyniu	51.866,18
4.	2015	Modernizacja chodników wraz ze zjazdami w Kietrze ul. Nowa	62.240,87
5.	2015	Poprawa bezpieczeństwa drogi wewnętrznej ul. Nadbrzeżna w Kietrze	4.998,36
6.	2015	Wykonanie projektu drogi ul. Kwiatowa w Kietrze	9.840,00
7.	2015	Remont odcinka ul. Głowackiego żużłówka	15.000,00
8.	2015	Przebudowa drogi ul. Kombatantów w Kietrze	4.500,00
9.	2015	zakup tłucznia i utwardzenie dróg transportu rolnego	13.588,43
10.	2015	Realizacja następujących zadań: <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie nawierzchni parkingu naprzeciw cmentarza w Kietrze, - naprawa nawierzchni dróg transportu rolnego w Pilszczu, - utwardzenie placu gminnego koło kościoła w Nowej Cerekwi 	48.657,50
11.	2015	Zimowe utrzymanie dróg gminnych	67.838,02
12.	2015	Koszenie poboczy dróg	3.801,32
13.	2015	Zakup tłucznia na remont drogi transportu rolnego Chróścielów - Gniewkowice - sołectwo Chróścielów	4.990,16 (fundusz sołecki)
14.	2015	Budowa drogi do posesji, ul. Młyńska - sołectwo Nasiedle	3.967,18 (fundusz sołecki)
15.	2015	Równanie dróg polnych na terenie sołectwa Chróścielów	500,00 (fundusz sołecki)
16.	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup i montaż znaków drogowych • Zimowe utrzymanie dróg gminnych • Bieżące remonty dróg, rowów i mostów • Koszenie poboczy dróg • Remonty przepustów i kanałów w drogach 	190.003,22
17.	2016	Budowa drogi dojazdowej do posesji przy ul. Okrężnej wraz z odcinkami wokół placu zabaw w Wojnowicach	69.999,99
18.	2016	Przebudowa drogi ul. Kwiatowej w Kietrze	234.160,74
19.	2016	Remont odcinka ul. Głowackiego - tzw. „żużłówka"	94.999,99
20.	2016	Budowa drogi ul. Młyńskiej w Nasiedlu	2.819,82
21.	2016	Budowa i modernizacja drogi ul. Różanej i Traugutta w Kietrze	8.775,40
22.	2016	Równanie dróg polnych na terenie Sołectwa Chróścielów	500,00 (fundusz sołecki)

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

23.	2016	Budowa drogi do posesji, ul. Młyńska - sołectwo Nasiedle	15.000,00 (fundusz sołecki)
<ul style="list-style-type: none"> Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych, Promowanie działań zmierzających do eliminacji strat ciepła z budynków mieszkalnych (docieplenia, wymiana okien itp.) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2015	Zakup pieca c.o. do budynku gminnego na stadionie w Kietrze	5.064,70
2.	2016	Termomodernizacja ściany w budynku ZSP w Nowej Cerekwi	25.000,00
3.	2016	Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Ściborzycach Wielkich	20.000,00
4.	2016	Zakup pieca c.o. do budynku PSP z OP w Dzierżysławiu	9.199,99
5.	2016	Zakup materiałów budowlanych na docieplenie i remont salki OSP - sołectwo Wojnowice	3.085,84 (fundusz sołecki)
<ul style="list-style-type: none"> Promocja alternatywnych źródeł energii 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Promowanie odnawialnych źródeł energii odbywało się głównie pod kątem możliwości dofinansowania działań związanych z montażem urządzeń odnawialnych źródeł energii.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Dofinansowanie na montaż pomp ciepła - 2 wnioski rozpatrzone pozytywnie,	2.904,00
2.	2015	Dofinansowanie na montaż kolektorów słonecznych - 1 wniosek rozpatrzone pozytywnie	1.500,00
3.	2015	Zakup elementów solarnego oświetlenia na plac przy ul. Owsianej - sołectwo Pilszcz	1.470,00 (fundusz sołecki)
4.	2015	Zakup lampy solarnej - sołectwo Wojnowice	2.499,57 (fundusz sołecki)
5.	2016	Dofinansowanie na montaż pomp ciepła - nie wpłynął żaden wniosek o dotację	0,00
6.	2016	Dofinansowanie na montaż kolektorów słonecznych - 1 wniosek rozpatrzone pozytywnie	1.500,00
7.	2016	Zakup <u>solarnego oświetlenia</u> , kompostowników, zbiorników na deszczówkę oraz elementów małej architektury na zagospodarowanie placów gminnych w Pilszczu	7.603,00 (fundusz sołecki)
8.	2016	Zakup lampy solarnej - sołectwo Wojnowice	1.029,00 (fundusz sołecki)
9.	2016	Zakup lamp solarnych na skwerek przy świetlicy - sołectwo Dzierżysław	5.445,59 (fundusz sołecki)
10.	2016	Urządzenie i <u>ekologiczne oświetlenie</u> skweru przy ulicy Krasickiego (w ramach konkursu „Aktywa wieś”) - sołectwo Pilszcz	10.579,76 (fundusz sołecki)
			4.000,00
<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego - wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W latach 2015-2016 zadanie nie było realizowane.			
<ul style="list-style-type: none"> Promowanie ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz paliw proekologicznych takich jak np. gaz ziemny, olej opałowy, węglowe piece (retortowe) 			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Dofinansowania na modernizację indywidualnych źródeł ciepła - 24 wnioski rozpatrzone pozytywnie	29.760,00
2.	2016	Dofinansowania na modernizację indywidualnych źródeł ciepła - 22 wnioski rozpatrzone pozytywnie	28.410,00
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania różnego rodzaju odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i dużym zasiarczeniu w paleniskach domowych 			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

<i>Realizacja zadania:</i>
W analizowanych latach zadanie było realizowane poprzez: <ul style="list-style-type: none">
- zamieszczanie ogłoszeń w przedmiotowym zakresie na stronach internetowych Gminy oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim,
- interwencje po zgłoszeniach mieszkańców.
3.3.3 Dokonanie oceny rzeczywistego narażenia mieszkańców Gminy Kietrz na ponadnormatywny hałas
<ul style="list-style-type: none">
• Przebudowa i modernizacje dróg gminnych
<i>Realizacja zadania:</i>
Realizację zadań dotyczących modernizacji nawierzchni dróg jak i budowy nowych dróg przedstawiono w punkcie 3.3.2 dotyczącym ochrony powietrza. Przedstawione tam działania przyczyniają się zarówno do poprawy jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji wtórnej jak i redukcji hałasu drogowego.
<ul style="list-style-type: none">
• Stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego - wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych
<i>Realizacja zadania:</i>
W latach 2015-2016 zadanie nie było realizowane.
3.3.4 Ochrona mieszkańców przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych
<ul style="list-style-type: none">
• Wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
<i>Realizacja zadania:</i>
Rada Miejska w Kietrze Uchwałą Nr XXXVII/330/2017 z dnia 22 czerwca 2017 r. przyjęła nowy Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kietrz - we wspomnianym dokumencie ujęto zagadnienia związane z polami elektromagnetycznymi.
3.3.5 Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy Kietrz poprzez zwiększenie odzysku surowców wtórnych, rozwój zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów
<ul style="list-style-type: none">
• Prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi
<i>Realizacja zadania:</i>
W analizowanych latach, prowadzone działania w przedmiotowym zakresie związane były przede wszystkim z prawidłowym funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami funkcjonowaniem. Urząd Miejski przekazywał sukcesywnie informacje z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, z naciskiem na selektywną zbiórkę odpadów - działania te realizowane były poprzez: <ul style="list-style-type: none">
- opracowanie i rozprowadzenie wśród mieszkańców ulotek informacyjnych z zasadami segregowania odpadów oraz harmonogramem i zasadami odbioru odpadów, m. in. zielonych, budowlano-remontowych, wielkogabarytowych, sprzętu elektrycznego i elektronicznego, opon,
- rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji dotyczące terminów płatności, formy płatności, punktów odbioru odpadów zielonych na terenie gminy,
- zamieszczanie artykułów i informacji na temat funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w gazetach lokalnych i regionalnych („Rzecz Powiatowa”), na stronach Urzędu Miejskiego (www.kietrz.pl, www.bip.kietrz.pl), na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim oraz w poszczególnych miejscowościach,
- współpraca z firmą wywozową w zakresie opracowania, rozpowszechnienia harmonogramów odbioru odpadów.
<ul style="list-style-type: none">
• Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunkach zamówienia, zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska
<i>Realizacja zadania:</i>
W latach 2015-2016 zadanie nie było realizowane.
<ul style="list-style-type: none">
• Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane jest na bieżąco - wtedy gdy wymagana jest decyzja środowiskowa.
<ul style="list-style-type: none">
• Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów
<i>Realizacja zadania:</i>
Zgodnie z nowelizacją Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - (Dz. U. 2017 poz. 1289) - od 1 lipca 2013 r. odpady komunalne stały się własnością Gminy i to ona wybiera na drodze przetargu firmę, która odbiera odpady od mieszkańców zamieszkujących jej obszar. Tym samym Gmina

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

egzekwuje od wybranej firmy odpowiednią jakość usług szczególnie w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

- Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)

Realizacja zadania:

W analizowanych latach na terenie gminy zlokalizowano dwa „dzikie” wysypiska o łącznej powierzchni ok. 6 500 m². Z powodu braku środków finansowych - likwidacja nielegalnych wysypisk została przesunięta na przyszłe lata.

- Złożenie sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Opolskiego

Realizacja zadania:

Gmina Kietrz sporządziła sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi zarówno za 2015 r. jak i 2016 r. Sprawozdania te zostały przesłane do Marszałka Województwa Opolskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Wspomniane sprawozdania zawierają m. in. informacje o osiągniętych przez Gminę w danym roku sprawozdawczym następujących poziomach:

- poziom redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W poniższej tabeli zebrano informacje o osiągniętych przez Gminę Kietrz poziomach w latach 2015-2016.

Wskaźnik	Osiągnięty poziom [%]		Dopuszczalny/ wymagany poziom [%]	
	2015	2016	2015	2016
poziom redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	26,9 (O)	0 (O)	maks. 50	maks. 45
poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	36,6 (O)	32,7 (O)	min. 16	min. 18
poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	100 (O)	100 (O)	min. 40	min. 42
O - poziom osiągnięty				

Gmina Kietrz w latach 2015-2016 osiągnęła wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów pochodzących z sektora komunalnego oraz nie przekroczyła poziomu dopuszczalnego redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - spełniła tym samym zapisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2017 poz. 1289).

- Pobieranie opłat od właścicieli nieruchomości w zamian za zapewnienie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Realizacja zadania:

W świetle Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - (Dz. U. 2017 poz. 1289) - od 1 lipca 2013 r. mieszkańcy nie są zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady.

Mieszkańcy składają w Urzędzie Miejskim deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie ze wzorem zawartym w Uchwale nr XVI/145/2016 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 28 stycznia 2016 r. zmieniającej Uchwałę nr XII/81/2015 z dnia 24 września 2015 r.

Wysokość stawki opłaty zawarta w deklaracji wyliczana jest w oparciu o Uchwałę nr XII/80/2015 Rady Miejskiej w Kietrze z dnia 24 września 2015 r.

Na podstawie wspomnianej deklaracji właściciele nieruchomości uiszczają Gminie tzw. opłatę śmieciową,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

natomiast Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, zapewniając odbiór oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Śmieci stały się własnością Gminy, która w drodze przetargu wybiera firmę odbierającą odpady od mieszkańców.

- Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Dofinansowanie na usuwanie materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych - 4 wnioski rozpatrzone pozytywnie, usunięto 7,24 Mg odpadów zawierających azbest	3 898,22
2.	2015	„Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kietrz - VI nabór” - zadanie obejmowało demontaż, zbieranie, transport i unieszkodliwianie materiałów zawierających azbest, rozpatrzone pozytywnie 5 wniosków, usunięto 8,01 Mg wyrobów zawierających azbest	10.593,18 (w tym: NFOŚiGW - 35%, WFOŚiGW - 30%, budżet gminy - 25%, beneficjenci końcowi - 10%)
3.	2016	Dofinansowanie na usuwanie materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych - 6 wniosków rozpatrzone pozytywnie, usunięto 7,78 Mg odpadów zawierających azbest	3.951,44
4.	2016	„Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kietrz - VII nabór” - zadanie obejmowało demontaż, zbieranie, transport i unieszkodliwianie materiałów zawierających azbest, rozpatrzone pozytywnie 10 wniosków, usunięto 21,90 Mg wyrobów zawierających azbest	11.707,74 (w tym: NFOŚiGW - 50%, WFOŚiGW - 35%, budżet gminy - 10%, beneficjenci końcowi - 5%)

Zadania inne z zakresu gospodarki odpadami:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1.	2015	Realizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Kietrz, w tym m. in. odbiór odpadów	1.194.244,49
2.	2015	Bieżące oczyszczanie miasta	193.353,15
3.	2015	Rekultywacja wysypiska	21.554,40
4.	2015	Monitoring terenu po byłym wysypisku odpadów w Kietrz przy ul. Lubotyńskiej	3.995,04
5.	2015	Utylizacja przeterminowanych leków	1.372,27
6.	2015	Dofinansowanie utylizacji i transportu zwłok zwierząt z terenu gminy	4.157,97
7.	2016	Realizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Kietrz, w tym m. in. odbiór odpadów	1.154.609,44
8.	2016	Bieżące oczyszczanie miasta	170.529,30
9.	2016	Monitoring terenu po byłym wysypisku odpadów w Kietrz przy ul. Lubotyńskiej	3.161,10
10.	2016	Utylizacja przeterminowanych leków	1.372,27

3.3.6 Promocja i wspieranie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł

- Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie wykorzystywania energii z odnawialnych źródeł

Realizacja zadania:

Promowanie odnawialnych źródeł energii odbywało się głównie pod kątem możliwości dofinansowania przez Gminę działań związanych z montażem urządzeń odnawialnych źródeł energii, takich jak kolektory słoneczne (solary) oraz pompy ciepła.

- Dotacje na montaż kolektorów słonecznych oraz pomp ciepła

Realizacja zadania:

Realizację zadania wraz z podaniem kosztów opisano w rozdz. 3.3.2 dotyczącym ochrony powietrza.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Gmina Kietrz posiada kompetencje pozwalające realizować zawarte w programie cele i zadania własne. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy Gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządził Gminny Program Ochrony Środowiska, który podlegał zaopiniowaniu poprzez organ wykonawczy powiatu.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim, są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Burmistrzu, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania programu. Rada Gminy współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego oraz wojewódzkiego. Ponadto Rada Gminy współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ) oraz monitoring wód (RZGW).

W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2015-2016 Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz dla części parametrów zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami ułatwia raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 3). W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz została przyjęta tabela ze wskaźnikami efektywności realizacji celów POŚ (tabela 47), do określania w kolejnych raportach z POŚ. Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki, które zostały ustalone na podstawie danych pozyskanych w Urzędzie Miejskim, w GUS oraz na podstawie ustaleń własnych.

Tabela. Wskaźniki monitoringu dla Gminy Kietrz

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	2015	2016
ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE				
1.	Ilość przedsiębiorstw/jednostek, w których wdrożono system EMAS lub ISO 14001	szt.	b. d.	b. d.
EDUKACJA EKOLOGICZNA				
2.	Ilość kampanii informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych na terenie Gminy	szt.	2	2
3.	Nakłady inwestycyjne na realizację kampanii informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych na terenie Gminy	zł	2.354,30	2.369,04
OCHRONA PRZYRODY				
4.	Powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo chronionych prawnie	ha	94,82	94,82

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	2015	2016
5.	Ilość pomników przyrody na terenie Gminy	szt.	2	2
OCHRONA LASÓW				
6.	Lesistość Gminy	%	2,5	2,5
OCHRONA POWIERZCHI ZIEMI				
7.	Grunty zdewastowane i zdegradowane	ha	0	0
WODY				
8.	Jakość wód powierzchniowych	klasa czystości	- ppk Ostra-Pilszcz: III klasa (stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany), - ppk Troja-Kozłowski: klasa V (stan/potencjał ekologiczny - zły)	brak punktów pomiarowych *
9.	Jakość wód podziemnych	klasa czystości	brak punktów pomiarowych *	brak punktów pomiarowych *
10.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzane do odbiorników	kg/rok	- BZT5 - 2 007, - ChZT - 13 703, - zawiesina ogólna - 5 233, - azot ogólny - 0, - fosfor ogólny - 0	- BZT5 - 2 392, - ChZT - 16 795, - zawiesina ogólna - 2 766, - azot ogólny - 0, - fosfor ogólny - 0
11.	Wskaźnik redukcji zanieczyszczeń ścieków	%	b. d.	b. d.
12.	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	%	37,1	37,6
* - w odniesieniu do jakości wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych - WIOŚ w Opolu nie ma wyznaczonych stałych punktów pomiarowych; tym samym co roku na terenie województwa opolskiego wyznaczane są punkty pomiarowe, które nie muszą pokrywać się z punktami wyznaczonymi w poprzednim roku				
POWIETRZE				
13.	Substancje, których poziom jest wyższy od wartości dopuszczalnej i przekracza wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji	-	- pył PM10, - pył PM2,5, - benzo(a)piren (B(a)P), - ozon	- pył PM10, - pył PM2,5, - benzo(a)piren (B(a)P), - ozon
14.	Ilość budynków, w których przeprowadzono termomodernizację	szt.	1	1
15.	Długość ścieżek rowerowych	km	0	0
16.	Ludność obsługiwana przez sieć gazową	%	44,4	44,6
GOSPODARKA ODPADAMI				
17.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych - ogółem	Mg	3 981,4	4 413,5
18.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	Mg	3 193,2	3 386,7
19.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	%	80,2	76,7
20.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Mg	749,4	1 001,8
21.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	%	18,8	22,7
22.	Masa odpadów poddanych odzyskowi (w tym przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych)	Mg	3 956,4	4 374,7
23.	Odsetek masy odpadów poddanych odzyskowi (w tym przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych)	%	99,4	99,1

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	2015	2016
24.	Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia	Mg	25,0	38,8
25.	Odsetek masy odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%	0,6	0,9
26.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	Mg	0	0
27.	Liczba mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ilość os.	7 474	8 787
28.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	100	100
29.	Liczba mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ilość os.	7 474	8 787
30.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	100	100

5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa - stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel Gminy. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i inne (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa). Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądaną przez ogół mieszkańców gminy kierunki - np. rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, zmniejszenie uciążliwości hałasu, odbudowa układów urbanistycznych, ochrona przeciwpożarowa. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały (bądź są sukcesywnie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania w zakresie ochrony wód, ochrony przed hałasem, ograniczenia zanieczyszczenia powietrza i gospodarki odpadami,
- powodem braku realizacji niektórych zadań są zwłaszcza:
  - braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
  - przesunięcie terminu realizacji zadania na kolejne lata,
  - zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie gminy,
  - bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie gminy.

6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA

Przeprowadzona analiza zakresu i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz odbywała się w czasie obowiązywania tzw. II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem obecnej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja tego celu osiągnięta będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisująca się będzie w osiągnięcie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć ma realizacja następujących priorytetów i zadań, określona w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym;

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie lasów,
- ochronie powierzchni ziemi,
- ochronie zasobów kopalin;

3. Poprawa jakości środowiska polegająca na działaniach w obszarach:

- ochrona wód,
- ochrona powietrza,
- ochrona przed hałasem,
- oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego,
- gospodarka odpadami,
- energia odnawialna.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminy oraz podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminny wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie gminy.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w latach 2015-2016 - do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- modernizację dróg,
- zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- gospodarkę odpadami komunalnymi,
- utrzymanie terenów zielonych.

W czasie, jaki upłynął od zatwierdzenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Kietrz nastąpiły już pewne zmiany w przepisach. Niektóre z zadań obciążających samorząd gminy wymagają nakładów

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY KIETRZ ZA LATA 2015-2016**

znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawową przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych tematów zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie.

Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym - nie podjęto się realizacji tylko kilku zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska. Część z nich jest w trakcie realizacji, natomiast kilka zadań zostało całkowicie zrealizowanych.

Problemy z pełną realizacją zadań mają różne przyczyny. Za najważniejszą należy uznać brak dobrych i sprawdzonych rozwiązań prawnych, które sprzyjałyby kreowaniu przyjaznej środowisku strategii w ochronie i zarządzaniu środowiskiem, a także brak środków finansowych na realizację niektórych zadań.

Wśród najważniejszych problemów środowiskowych należy wymienić zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, natężenie hałasu, zagrożenie wód, zagrożenie środowiska gruntowego oraz przyrody.

Większość z zadań realizowanych w Gminie Kietrz ma charakter ciągły. Wobec tego należy kontynuować zadania w zakresie tych komponentów środowiska, które stwarzają największe problemy.

8. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 - Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kietrz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021.
3. Sprawozdania z realizacji zadań Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Melioracji za lata 2015-2016
4. Sprawozdania roczne z wykonania budżetu Gminy Kietrz za lata 2015-2016.
5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kietrz.
6. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kietrz.
7. Raporty WIOŚ o stanie środowiska w województwie opolskim za lata 2015-2016.
8. www.stat.gov.pl.